

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۲۰/۰۴/۰۱

غوټ جانباز

اسرار دیپلوماسی

تاریخ روابط دو جانبه افغانستان و ایالات متحده امریکا

(۱۹۵۵-۱۹۱۹)

قسمت بیست و ششم

نویسندگان: - گ. یثروف - پ. کرپینکو

مترجم: غوث جانباز ترجمه و تخلص: غوث جانباز

۲۶

در دربار شاه امان الله خان دو گروه فعالیت می نمود. در رأس یکی از این گروه ها که از اصلاحات شاه حمایت می کرد محمد ولی خان دروازی قرار داشت. طوری که قبلاً تذکر یافت محمد ولی خان دروازی در اداره امان الله خان معمولاً مأموریت های دیپلماتیک را در کشورهای اروپایی و امریکا انجام میداد. گروه دوم را محمد نادر خان و برادرانش رهبری می کردند. جنرال محمد نادرخان از توانمندی و نفوذ اقوام و روحانیون در افغانستان و اینکه اقشار متذکره علیه اصلاحات هستند، خوب آگاهی داشت. نادر خان به آن عقیده بود که در مسیر عصری ساختن کشور باید از احتیاط کار گرفته شود و توصیه می کرد که برای زدودن نارضایتی ها در کشور، باید از راه و رسم عنعنوی و معمول مانند جرگه های بین الاقوامی و غیره استفاده صورت بگیرد. استفاده از زور باید در حل و فصل اینگونه مسائل کاملاً منتفی گردد.

جنرال محمد نادر خان در عین حال تأکید میکرد که برای حفظ ثبات در کشور و استفاده از شیوه های سنتی برای رفع معضلات جاری به یک اردوی قوی نیاز است. موجودیت یک اردوی نیرومند برخی از اقوام را وخواهد داشت تا از عدم اطاعت پذیری اجتناب ورزند. جنرال محمد نادر خان، قهرمان جنگ سوم افغان - انگلیس (موصوف هنگام جنگ سپهسالار قوای مسلح افغانستان و متعاقباً وزیر جنگ (وزیر دفاع) بود. جنرال محمد نادر خان یکی از مخالفین شاه امان الله در رابطه به کاهش کمیت اردو بود. در شروع ۱۹۲۴ جنرال محمد نادر خان از هدایت شاه امان الله مبنی بر سرکوبی شورش قوم منگل سرپیچی کرد و از آن به بعد روابطش با شاه به تیرگی گرائید. جنرال محمد نادر خان در اپریل همان سال به حیث سفیر افغانستان در فرانسه تعیین و به آنکشور فرستاده شد. دیری نگذشت که محمد نادر خان از سمت سفیر افغانستان در پاریس نیز استعفاء داد و در آن شهر در موقف یک فرد عادی به زندگی پرداخت. در عین زمان برادر نادر خان، محمد علی خان به جای وی در کشور به حیث وزیر دفاع از طرف شاه تقرر یافت. (۳۰)

جنرال محمد نادر خان و سه برادرش: محمد هاشم خان، شاه ولی خان و شاه محمود خان (آنها نیز در فرانسه اقامت داشتند) در فبروری ۱۹۲۹ به پیشاور آمدند.

پیشاور در آن ایام از طرف برتانوی ها به نام "ایالت شمال غربی" هند برتانوی مسماء گردیده و یکی از شهرهای پشتون نشین بود. جنرال محمد نادر خان و برادران وی در پیشاور به تنظیم نیروهای مسلحانه خویش پرداختند. اولین دسته های نیروهای مزبور در شروع مارچ ۱۹۲۹ خط دیورند را به مقصد کابل عبور نمودند. صرف نظر از جفای برخی از اقوام، مقاومت دسته های حبیب الله کلکانی درهم شکسته و آنها مغلوب شدند. لشکر جنرال محمد نادر خان کابل را به تصرف خویش درآورد. حبیب الله کلکانی خود را تسلیم فاتحین نمود ولی هیچگونه ترحمی ندید و به زودی با هفته تن از طرفدارانش اعدام گردید. برخی از طرفداران مسلح شاه امان الله خان در شمال کشور از جنرال محمد نادر خان به امید آنکه موصوف شاه مخلوع افغان را به تخت برگرداند از او حمایت نمودند. نادر خان نیز اشاره میکرد که هدف اش برگردانیدن مجدد شاه به تخت است. پس از آنکه جنرال محمد نادر خان به تاریخ ۱۶ اکتوبر به کابل رسید یک روز بعد (۱۷ اکتوبر ۱۹۲۹) جرگه نمایندگان دسته های نظامی اقوام، موصوف را به حیث پادشاه افغانستان اعلام نمودند. (۳۱)

حمایت انگلیس ها از جنرال محمد نادر خان نقش عظیمی را در پیروزی وی بازی کرد. انگلیس ها از هر آنکسی که خواستار سرنگونی شاه امان الله می بود حمایت می نمودند. در عین حال بی نظمی

و انارشی هنگام حکومت داری حبیب الله کلکانی، بی سوادى، غير قابل پيش بينى بودن و فقدان استعداد کلکانی در مسایل مربوط به اداره دولت انگلیسها را وحشت زده می ساخت.
ادامه دارد...

*** **

تذکر:

هرگاه خوانندگان محترم متمایل باشند که نبشته ها و مطالب دیگری از این نویسنده را مطالعه کنند، می توانند با اجرای "کلیک" بر عکس نویسنده در صفحه مقالات، به فهرست "آرشیف" شان رهنمائی شوند!

اسرار دیپلوماسی روابط دو جانبه افغانستان و امریکا (قسمت بیست و ششم)
Janbaz_Ghaus_asraar_diplomatie_۲۶.pdf

